

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 315/2021-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Jany Laššákovej a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany č. k. 16 Nt 19/2016 z 24. novembra 2020 takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e**.
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. mája 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na „*bezplatnú obhajobu alebo obhajobu za zníženú náhradu*“ uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť. Zároveň žiada, aby mu ústavný súd ustanovil advokáta na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom o podanej ústavnej sťažnosti.
2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutého uznesenia vyplýva nasledovný stav veci:
3. Uznesením č. k. 16 Nt 19/2016 z 30. októbra 2019 vydaným vyššou súdnou úradníčkou Okresný súd Piešťany (ďalej len „okresný súd“) uložil sťažovateľovi ako odsúdenému podľa § 555 ods. 1 písm. c) a § 558 ods. 1 Trestného poriadku povinnosť nahradiť štátu odmenu a náhrady ustanoveného obhajcu vo výške 309,04 eur. Podanou sťažnosťou proti predmetnému uzneseniu sa sťažovateľ domáhal, aby bolo toto rozhodnutie zrušené a okresný súd mu priznal nárok na bezplatnú obhajobu, a to z dôvodu, že vzhľadom na preukázané majetkové pomery, jeho

nemajetnosť, je toho názoru, že je u neho splnená podmienka na bezplatnú obhajobu, resp. na obhajobu za zníženú náhradu.

4. Napadnutým uznesením okresný súd podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku jeho sťažnosť zamietol. V odôvodnení napadnutého uznesenia okresný súd uviedol, že sťažnosťou napadnuté rozhodnutie je vecne správne, pretože súd posudzuje správnosť rozhodnutia v čase jeho vydania. Samosudkyňa si v celom rozsahu osvojila závery uvedené v odôvodnení uznesenia vydaného vyššou súdnou úradníčkou, ktoré boli v čase vydania rozhodnutia relevantné, a bez nutnosti ich rekapitulácie dodala, že sťažovateľ je i v súčasnosti spoluvlastníkom nehnuteľností na území Slovenskej republiky, ktoré bližšie v napadnutom uznesení špecifikovala a z vykonanej lustrácie zistila, že sťažovateľ je poberateľom starobného dôchodku vo výške 234,50 eur, z ktorého sa mu vykonávajú zrážky vo výške 117,25 eur, pričom je stále vedený ako zamestnanec vo výkone trestu odňatia slobody. Zároveň dal okresný súd do pozornosti sťažovateľa, že predmetná súdna pohľadávka bude odstúpená na vymáhanie Justičnej pokladnici pri Krajskom súde v Bratislave, pričom podľa § 4 ods. 11 zákona č. 65/2001 Z. z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov môže sťažovateľ písomne požiadať o uzavretie dohody o zaplatení dlhu v splátkach alebo požiadať o odklad platenia. Podľa § 4 ods. 4 písm. c) citovaného zákona Justičná pokladnica môže trvale upustiť od vymáhania súdnej pohľadávky od povinného, ak súdnu pohľadávku nie je možné vymôcť.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Proti napadnutému uzneseniu o zamietnutí sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu o povinnosti nahradiť štátu odmenu a náhrady ustanoveného obhajcu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

- a) Napadnuté uznesenie je založené na nepravdivých údajoch a lživých skutočnostiach, čím boli okresným súdom hrubo porušené práva sťažovateľa na bezplatnú obhajobu alebo obhajobu za zníženú náhradu.
- b) Uvádza, že nie je vlastníkom ani spoluvlastníkom žiadnych nehnuteľností na území Slovenskej republiky, čo preukazuje výpismi z listov vlastníctva.
- c) Uvádza, že je bezdomovec, nemajetný s menším starobným dôchodkom, ako je minimálny starobný dôchodok určený zákonom.
- d) Uložená povinnosť na náhradu trov štátu (v treťom rozhodnutí o obnove totožného trestného konania) predstavuje pre neho citeľný zásah do jeho sociálnej a majetkovej situácie, ktorý u neho objektívne vyvoláva stav hmotnej núdze a tlačí ho do stavu chudoby zvlášť, ak už nechce ďalej páchať majetkovú trestnú činnosť.
- e) Ani jeho zdravotný stav a vek 65 rokov mu neumožňuje si privyrobiť v akomkoľvek pracovnom pomere, čím by došlo k zlepšeniu jeho sociálnych a majetkových pomerov do budúcnosti.
- f) Poukazuje tiež na rozdielnú rozhodovaciu prax totožného okresného súdu, keď v iných konaniach rozhodol, že sťažovateľ nie je povinný nahradiť štátu odmenu a náhrady hotových výdavkov ustanoveného obhajcu (č. k. 16 Nt 11/2017 z 13. októbra 2020, č. k. 16 T 1/2016 z 25. novembra 2020).

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K podmienkam konania:

6. Ústavný súd pripomína, že uplatnenie jeho právomocí je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania [čl. 127 ods. 1 ústavy, § 39 ods. 3 a 4, § 43 a § 123 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. V tejto súvislosti už ústavný súd opakovane uviedol, že všeobecné náležitosti návrhu musí spĺňať každý návrh, a to tak náležitosti týkajúce sa formy návrhu, ako aj jeho obsahu. Ústavný súd je potom viazaný návrhom na začatie konania (§ 45 zákona o ústavnom súde).

7. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti a jej príloh ústavný súd konštatuje, že návrh sťažovateľa na začatie konania v predloženej podobe nespĺňa náležitosti, ktoré pre uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovuje ústava a zákon o ústavnom súde. V rámci obsahu podania sa sťažovateľ nedomáha vyslovenia porušenia niektorého základného práva alebo slobody či ľudského práva a základnej slobody konkrétnym porušovateľom (požiadavka plynúca z čl. 127 ústavy a § 123 zákona o ústavnom súde). V ústavnej sťažnosti absentuje označenie konkrétneho článku ústavy, ktorý mal byť porušený napadnutým uznesením okresného súdu. Návrh neobsahuje kvalifikovaný petit, resp. návrh, akého rozhodnutia sa sťažovateľ domáha, ktorý by slúžil ako východisko pre vymedzenie predmetu konania pred ústavným súdom (požiadavka plynúca z § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde). V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že podľa § 45 zákona o ústavnom súde je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha (petit). To znamená, že ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čo sťažovateľ žiada v petite ústavnej sťažnosti, a iba vo vzťahu k subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy).

8. V danom prípade ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzývať sťažovateľa na odstránenie uvedených nedostatkov, keďže by to bolo neúčelné a nevhodné z dôvodu, že aj v prípade, ak by sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť, ktorá by spĺňala všetky zákonom ustanovené náležitosti, a zároveň by bol v konaní pred ústavným súdom zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, neprineslo by to pre sťažovateľa vecne iný výsledok.

9. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštantne uvádza, že ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, I. ÚS 1/2019), a preto jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde]. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, II. ÚS 695/2014).

10. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol

o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

11. Ústavný súd zistil, že napadnuté uznesenie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 24. novembra 2020. Sťažovateľ odvíja splnenie podmienky 2-mesačnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti od vybavenia jeho podania proti napadnutému uzneseniu, ktorým žiadal napadnuté uznesenie zrušiť, doručením odpovede Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) zo 4. mája 2021, v ktorej mu oznámilo, že nedisponuje oprávnením na zrušenie napadnutého uznesenia.

12. Ústavný súd konštatuje, že ministerstvo spravodlivosti nie je príslušným orgánom na meritórne prerokovanie sťažnosti sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, a preto nemožno jeho podanie adresované ministerstvu spravodlivosti považovať za účinný prostriedok nápravy slúžiaci na ochranu základného práva sťažovateľa zaručeného mu ústavou, v dôsledku čoho lehotu na podanie ústavnej sťažnosti nemožno odvíjať od doručenia prípisu ministerstva spravodlivosti, ale od nadobudnutia právoplatnosti napadnutého uznesenia okresného súdu, čo má za následok skutočnosť, že ústavná sťažnosť podaná sťažovateľom bola podaná oneskorene (obdobne I. ÚS 88/2019, I. ÚS 312/2019, IV. ÚS 231/2020).

13. Vzhľadom na to, že napadnuté uznesenie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 24. novembra 2020, ústavný súd uzatvára, že ústavná sťažnosť sťažovateľa podaná proti označenému uzneseniu okresného súdu mu bola doručená zjavne po uplynutí lehoty uvedenej v § 124 zákona o ústavnom súde.

14. S poukazom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť smerujúcu proti napadnutému uzneseniu okresného súdu v súlade s § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde odmietol ako oneskorene podanú.

III.2. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu:

15. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

16. Pokiaľ ide o podmienku vyžadujúcu, aby nešlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, táto je splnená vtedy, ak je okrem iného daná právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti, ústavná sťažnosť má náležitosti ustanovené zákonom, nie je podaná zjavne neoprávnenou osobou, nie je neprípustná, oneskorená ani zjavne neopodstatnená.

17. Vychádzajúc z už uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z výsledku posúdenia ústavnej sťažnosti ústavným súdom je zjavné, že v danom prípade vzhľadom

na oneskorenosť podania ústavnej sťažnosti ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 631/2017).

18. Keďže nebol splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovel (bod 1 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. júna 2021

Peter Molnár
predseda senátu